

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Olomouc

Inspekční zpráva

**Střední odborné učiliště a Odborné učiliště, Zábřeh,
nám. 8. května 2**

nám. 8. května 2, 789 22 Zábřeh

Identifikátor školy: 600 018 067

Zřizovatel: Ministerstvo zemědělství ČR, Těšnov 17, 117 05 Praha 1 - Nové Město

Okresní úřad, referát školství, M. R. Štefánika 20, 787 13 Šumperk

Termín konání orientační inspekce: 8. - 12. leden 2001

Čj.	135 001/01-11096
Signatura	om5zu204

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední odborné učiliště a odborné učiliště, Zábřeh, nám. 8. května 2 (dále škola) připravuje ve školním roce 2000/2001 pro budoucí povolání 483 žáků ve 24 třídách těchto oborů:

Střední odborné učiliště (dále SOU)

- 41-51-H/007 Zemědělec, hospodyňka
- 41-52-H/001 Zahradník, zahradnice
- 65-51-H/002 Kuchař - číšník pro pohostinství
- 63-51-H/002 Technickoadministrativní pracovník
- 63-42-L/502 Technickohospodářské a správní činnosti
- 64-41-L/518 Podnikání v oborech zemědělství a lesního hospodářství

Odborné učiliště (dále OU)

- 36-67-E/001 Zednické práce
- 41-52-E/004 Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce
- 41-55-E /002 Opravářské práce
- 65-52-E/001 Kuchařské práce

Ve škole působí 29 učitelů, 27 mistrů odborné výchovy (dále MOV) a 2 vrchní mistři odborné výchovy. Část pedagogických pracovníků je zaměstnána na zkrácený pracovní úvazek.

Ředitel školy a zástupci pro teoretické a praktické vyučování byli do funkcí jmenováni v druhé polovině roku 1999.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V STŘEDNÍM ODBORNÉM UČILIŠTI

Škola vyučuje podle schválených učebních dokumentů. V rámci orientační inspekce bylo provedeno zhodnocení kvality vzdělávání v těchto vybraných vyučovacích předmětech: cizí jazyk, český jazyk a literatura, biologie, ekologie, matematika, odborné předměty a odborný výcvik. Učivo sledovaných předmětů rozpracovali pedagogičtí pracovníci do časových a tematických plánů, které schválili zástupci pro jednotlivé pedagogické úseky. ČŠI provedla namátkovou kontrolu učebního plánu oboru 41-51-H/007 Zemědělec, hospodyňka, jeho srovnáním s rozvrhem vyučovaných hodin pro školní rok 2000/2001 nebyl zjištěn rozdíl v týdenních hodinových dotacích kontrolovaných předmětů.

Personální zabezpečení výuky sledovaných předmětů v několika případech neodpovídalo vyhlášce MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Část učitelů a MOV nemá odbornou a pedagogickou způsobilost. Šest MOV absolvovalo v letech 1994 až 1998 kurz psychopedického minima pro pedagogické pracovníky odborných učilišť v působnosti Ministerstva zemědělství ČR (v rozsahu 80 hodin), který byl organizován Institutem výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR.

Celkové prostředí školy je vysoce estetické, výzdoba tříd a jejich vybavení souvisí s odborným zaměřením školy. Prostředí působí na žáky podnětně a motivačně, pozitivně ovlivňuje profesní orientaci žáků.

Biologie, ekologie

Vyučovací hodiny probíhaly v kmenových učebnách a v odborné učebně, která byla dobře vybavena přírodninami, učebními pomůckami a didaktickou technikou.

Použité vyučovací metody byly adekvátní probíraným tématům i věkovým a intelektuálním

zvláštnostem žáků jednotlivých ročníků. Vyučovací čas byl využit efektivně. Učivo bylo prezentováno odborně správně a v souladu s aktuálními trendy v daném oboru.

Vyučovací hodiny byly promyšlené a připravené. Ve vyučování převládá řízený rozhovor doplněný popisem, vysvětlováním a stručným zápisem do sešitů. Předností většiny hodin bylo efektivní využívání dvojrozměrných, trojrozměrných pomůcek a přírodnin. Funkčně byl používán zpětný projektor, žáci pracovali i s dalšími zdroji informací. Nové poznatky učitelé vyvozovali ve spolupráci s žáky, vhodně navazovali na jejich předchozí znalosti a dovednosti získané v odborném výcviku. Množství a náročnost učiva byly přiměřené schopnostem žáků. V některých hodinách aktivita vyučujících převládala nad aktivitou žáků. Pochvaly žáků a jejich průběžné hodnocení nebyly využívány.

Při zvolených metodách práce byl vytvářen prostor pro vstřícnou komunikaci. Žáci s výjimkou jedné třídy projevovali pozitivní vztah k výuce, většinou ochotně reagovali na pokyny vyučujících. Jejich znalosti byly dobré.

Kvalita výuky biologie a ekologie je velmi dobrá.

Cizí jazyk

Na škole jsou vyučovány anglický a německý jazyk. Při volbě předmětu škola respektuje návaznost na cizí jazyk, kterému se žáci učili na základní škole. V učebních oborech, v nichž učební plány počítají s výukou cizího jazyka pouze v prvním ročníku, škola poskytla žákům možnost zvolit si v dalších ročnících předmět jako nepovinný. Třídy se při výuce dělí na skupiny.

Výuka probíhá podle plánů zpracovaných v souladu s osnovami a profesním zaměřením jednotlivých učebních oborů.

Z celkového počtu hodin anglického jazyka jsou pouze čtyři vyučovány učitelkou bez předepsané kvalifikace pro daný typ školy. Výuka německého jazyka je v plném rozsahu zajištěna učiteli, kteří nemají odbornou a pedagogickou způsobilost předepsanou platnými právními předpisy.

Učitelé mají k dispozici dostatek názorných i audiovizuálních pomůcek, většina tříd je vybavena televizním přijímačem s videem. V hodinách jsou využívány kromě učebnic zejména zvukové nahrávky, názorné nástěnné tabule a namnožené texty z alternativních učebnic. Pro výuku předmětu nemá škola k dispozici speciální učebnu.

Příkladná byla bezprostřední příprava učitelů na výuku, což se pozitivně projevilo v promyšlené struktuře hodin a používaných metodách a formách práce směřujících k rozvoji komunikativních dovedností žáků. Negativem byla absence individuálního a diferencovaného přístupu k žákům, zejména ve třídách odborného učiliště. Vyučovací čas byl ve většině sledovaných hodin efektivně využit. Samostatná a domácí práce byla vždy zadávána z probraného a procvičeného učiva. V průběhu výuky byly uváděny příklady z praxe, využíváno bylo mezipředmětových vztahů. Učitelé průběžně vyhodnocovali výsledky učení, klasifikace a hodnocení výkonů žáků měly motivační charakter.

Komunikace mezi žáky a učiteli byla založena na vzájemné důvěře, žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru.

Kvalita výuky předmětu cizí jazyk je velmi dobrá.

Český jazyk a literatura

Výuka předmětu probíhá podle časových a tematických plánů, jejichž obsah souhlasí s osnovami. Bezprostřední příprava učitelky na sledovanou výuku literatury byla promyšlená

a systémová. Stanovené výukové cíle sledovaných hodin literatury odpovídaly aktuálnímu složení tříd. V hodině jazyka (mluvnice) učitel nevyužil vzhledem k charakteru třídy (odborné učiliště) možnosti diferencovaného a individuálního přístupu k žákům, kteří tak nemohli pracovat individuálním tempem. Při řešení úkolů jim však poskytoval pomoc.

Výuka předmětu probíhala v běžných třídách. Vzhledem k cílům stanovených osnovami jsou žákům doporučovány vhodné učebnice. V hodinách literatury se pracuje s literárními texty a žakovskými referáty. Žáci mají možnost půjčovat si základní beletrii i odbornou literaturu v žakovské knihovně. Této možnosti využívají.

V průběhu hodin se učitelé snažili žáky motivovat uváděním zajímavostí ze života probíraných autorů, aktualizací učiva, pozitivním hodnocením a přátelskou atmosférou.

Při zkoušení učiva byl vhodně využit zpětný projektor. V hodinách literatury střídala učitelka formy a metody práce, využívala různých zdrojů informací. Svým verbálním projevem i prezentovaným výkladem spojeným s vyprávěním a četbou vhodné literární ukázky dokázala žáky zaujmout a vzbudit v nich zájem o probírané téma.

Ve všech sledovaných hodinách byla zřejmá snaha učitelů rozvíjet komunikativní schopnosti žáků a dávat jim prostor k prezentaci jejich vlastních názorů.

Kvalita výuky předmětu je velmi dobrá.

Odborné předměty (technologie, potraviny a výživa, stolničení, chov zvířat, pěstování rostlin)

Výuka se uskutečnila v kmenových učebnách, které měly standardní úroveň, a v odborných učebnách, velmi dobře vybavených didaktickou technikou (zpětné projektory, barevná televize, videorekordéry), dvojrozměrnými a trojrozměrnými učebními pomůckami.

Učitelé byli na vyučování většinou velmi dobře připraveni a průběh hodin měli promyšlený. Stanovené cíle byly v jejich průběhu splněny. Vyučovací metody byly adekvátní probíraným tématům i věku žáků jednotlivých ročníků, vyučovací čas byl většinou účelně využit.

Pracovní tempo v hodinách a množství informací byly přiměřené. Ve výuce převládaly klasické vyučovací metody s frontálním přístupem a převažující aktivitou učitelů nad aktivitou žáků. Učivo bylo žákům interpretováno věcně správně, ve většině hodin bylo doplněno o aktuální příklady z odborné praxe. Mezipředmětové návaznosti byly využívány především ve směru k odbornému výcviku. Pouze ojediněle byla učební látka probírána bez zpětné kontroly jeho pochopení a zopakování v závěru vyučovací hodiny.

Při zkoušení a opakování dostávali žáci především otázky se zaměřením na pamětní zvládnutí učiva, v menší míře na pochopení širších vztahů a souvislostí. Znalosti žáků byly převážně dobré. Klasifikace odpovídala jejich znalostem. Vyučující nevyužívali účinnosti pochval a průběžného hodnocení žáků.

Organizace výuky, použité formy a metody byly v hospitovaných hodinách velmi dobré, zčásti průměrné. Dílčí potíže začínajících a nekvalifikovaných učitelů byly metodického charakteru.

Většina učitelů usilovala o přirozenou komunikaci s žáky. Prostor pro vyjádření vlastního názoru byl žákům vytvářen. Chování žáků při vyučování bylo ve většině tříd klidné a ukázněné. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Kvalita výuky ve sledovaných odborných předmětech je velmi dobrá.

Matematika

Prostorové podmínky pro výuku byly dobré, výuka probíhala v kmenových učebnách. Učitelé matematiky měli k dispozici základní učební pomůcky, které ve většině hospitovaných hodin

použili. Pro žáky odborného učiliště připravili vlastní jednoduché názorné učební pomůcky, které zkvalitňovaly úroveň výuky.

Na vyučování byli velmi dobře připraveni, jeho průběh měli promyšlený, část vyučovacích hodin se vztahovala k opakování minulého učiva. Probírání nového učiva věnovali dostatek času. Byla používána správná odborná terminologie, v omezené míře byli žáci upozorňováni na alternativní postupy výpočtů. Některé příklady počítali pomocí algoritmů řešení.

Kladem všech hodin byl přiměřený prostor na procvičování učiva, při kterém si žáci mohli volit vlastní tempo. Samostatná práce žáků byla učiteli většinou průběžně kontrolována a v některých případech i vyhodnocována a klasifikována.

Ve většině hodin byla aplikace matematických pojmů a poznatků samozřejmostí. Komunikace učitelů s žáky byla velmi dobrá. Žáci byli průběžně motivováni a dobře spolupracovali s učiteli. Ve většině hospitovaných hodin byly použity klasické vyučovací metody.

Nové učivo bylo vždy vyvozováno na základě zopakování předchozích znalostí a dovedností. Klasifikace žáků byla objektivní, byla však prováděna jen v jedné hospitované hodině. Žáci byli většinou motivováni pouze slovním hodnocením. Závěry hodin obsahovaly stručné shrnutí učiva.

Kvalita výuky matematiky je velmi dobrá.

Odborný výcvik

Odborný výcvik (dále OV) většiny hospitovaných učebních oborů probíhal ve vlastních dílnách. Materiálně-technické zabezpečení všech kontrolovaných oborů umožňuje splnit osnovy v plném rozsahu. Prostory OV (dílny, vybavení, sociální zázemí atd.) jsou na rozdílné úrovni od vynikající po průměrnou.

OV je vyučován formou klasické skupinové výuky, pouze žáci oboru Kuchař - číšník jej vykonávají většinou na smluvních pracovištích pod vedením instruktorů.

U všech kontrolovaných učebních skupin byl zřejmý cíl jednotlivých učebních dnů; poskytnout žákům dovednosti a návyky potřebné pro praktické zvládnutí učebního oboru. Jednalo se o technologické a pracovní postupy související s aplikací znalostí získaných v teoretickém vyučování.

Ve všech hospitovaných hodinách byly MOV jasně a srozumitelně vytčeny vzdělávací a výchovné cíle. Jejich výrobní, materiálně-technická a didaktická příprava na učební den byly většinou vynikající pouze v některých případech průměrné. Dbali na vytváření a upevňování základních pracovních dovedností a návyků, což je u všech vyučovaných oborů nezbytné. V souladu s odborným zaměřením školy byli žáci průběžně vedeni k dodržování hygienických a ekologických zásad.

Při všech činnostech si žáci volili vlastní tempo. Většinou měli velmi dobře vedeny pracovní sešity. MOV jejich práci průběžně kontrolovali a hodnotili.

MOV dbají na proškolení žáků k bezpečnosti práce. Na začátku školního roku zařadili do výuky podrobné seznámení s bezpečností práce na jednotlivých pracovištích, dále při probírání každého nového tematického celku zařazují do výuky základy bezpečnosti práce úzce související s probíraným učivem. Žáci měli o těchto instruktážích zápisy v sešitech, se zápisů do deníků evidence OV tato proškolení nebyla dostatečně zřejmá.

Ve vedení deníků evidence OV oboru Kuchař – číšník byly zjištěny nedostatky, týkající se zápisů probraného učiva.

V souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť

a učilišť, ve znění pozdějších předpisů, je žákům poskytována odměna za produktivní práci, pracovní oděv a obuv. Škola má podle této vyhlášky zpracovány vlastní podrobné směrnice.

Počet žáků v učebních i studijních skupinách souhlasí s počty žáků uvedených ve vyhlášce MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách.

Škola respektuje zásadní význam OV v přípravě žáků na povolání.

Kvalita výuky odborného výcviku je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ V ODBORNÉM UČILIŠTI

Česká školní inspekce sledovala kvalitu vzdělávání v těchto učebních oborech:

- 41-52-E/004 Květinářské, zelinářské a ovocnářské práce (květinářství, ovocnictví a zelinářství ve třídách 2 E a 3 DB)
- 65-52-E/001 Kuchařské práce (potraviny a výživa, zařízení závodů a technologie ve třídách 1 E a 1 D)
- 41-55-E /002 Opravářské práce (motorová vozidla, stroje a zařízení ve třídě 2 F)

Týdenní počet hodin odborných předmětů je vyučován v souladu s učebními dokumenty. K ročnímu plánování využívají učitelé tematické plány, které obsahově odpovídají učebním osnovám. Jejich namátkovou kontrolou byly zjištěny dílčí nedostatky v časovém rozvržení učiva do jednotlivých ročníků v předmětech potraviny a výživa a technologie u učebního oboru 65-52-E/001 Kuchařské práce. Obsah učebních osnov těchto předmětů je plněn, nebyla však provedena úprava rozsahu učiva s ohledem na používaný typ A učebního plánu, čímž dochází k zatěžování žáků prvních a druhých ročníků odborného učiliště nadměrným množstvím učiva. V ostatních sledovaných předmětech nebyly zjištěny nedostatky. Aktuální příprava většiny učitelů spočívala ve využití didaktických prostředků pro zvýšení názornosti výuky. Ztěžuje ji nutnost přenášet pomůcky na odloučené pracoviště, kde probíhá část teoretické výuky. Menší pozornost byla věnována rozmanitosti výběru metod a organizačních forem výuky. Časový harmonogram i obsahová náplň tematických plánů byly dodrženy.

Personální zabezpečení výuky v odborném učilišti je z hlediska stanovené odborné a pedagogické způsobilosti nevyhovující. Žádný z učitelů nesplňuje podmínky pedagogické způsobilosti pro daný typ školy (absence studia speciální pedagogiky). Tato skutečnost nepříznivě ovlivnila efektivitu výuky jen u malé části vyučujících, projevovala se v jednotvárnosti učebních činností a přílišnou verbalizací při opakování a procvičování učiva na úkor efektivnějších činností.

Výuka probíhala v běžných učebnách. Předměty motorová vozidla, stroje a zařízení probíhaly v příkladně vybavené odborné učebně, kde učitelé efektivně využívali její vybavení pomůckami i didaktickou technikou. Zabezpečení sledovaných předmětů učebními pomůckami a odbornou literaturou je dostatečné a odpovídá náplni učebních osnov. Obrazový materiál (různé prospekty a presentační katalogy firem) je z velké části pořizován vlastními silami vyučujících. Z hlediska psychohygienických podmínek výuky - jejího tempa a přiměřenosti nároků na žáky nebyly zjištěny nedostatky.

Stavba vyučovacích hodin byla obdobná ve všech předmětech. V úvodu byl vždy deklarován výukový cíl, následovalo opakování učební látky z předcházející hodiny, seznámení s novým učivem a závěrečné shrnutí. V organizování učebních činností převažovalo frontální řízení. Nové poznatky byly vyvozovány srozumitelně, s důrazem na jejich porozumění a upevnění. Nejčastěji používanou metodou byl výklad učiva v kombinaci s rozhovorem a vysvětlování za použití klasických názorných pomůcek, zpětné projekce, botanických exponátů,

potravinových vzorků apod. Zařazení práce žáků s dalšími zdroji informací, s katalogy, prospekty, odbornou literaturou a vytvoření prostoru pro větší aktivitu žáků bylo ojedinělé. Všichni učitelé využívali zkušeností a poznatků žáků z odborného výcviku a jiných odborných předmětů. Záznam učiva do sešitu byl většinou prováděn průběžně s výkladem, svým rozsahem byl přiměřený. Za nevhodné, především v prvních ročnících OU, považuje inspekce jeho diktování. Vzhledem k nedostatku vhodných učebnic pro odborná učiliště je pozitivně hodnocena práce vyučujících při vypracování učebních textů k některým tématům pro žáky, případně kopírování obrázků nebo jednoduchého záznamu učiva a jejich vlepování do sešitu.

Z hlediska rozmanitosti činností byly při opakování a procvičování učiva zjištěny rezervy. Vyučující většinou používali pouze formu ústního opakování učiva (rozhovor), chyběla diferenciací úkolů a častější střídání činností. Otázky směřovaly spíše k pamětní reprodukci, méně již k uplatňování jednoduchých myšlenkových operací s poznatky.

Průběžné slovní hodnocení znalostí žáků při opakování a procvičování učiva mělo povzbuzující avšak poměrně málo výrazný charakter. Závěrečné zhodnocení práce třídy v některých hodinách zcela chybělo.

Interakce a komunikace byla ovlivněna nižší úrovní vyjadřovacích schopností žáků daného typu školy. Zcela převažovala aktivita vyučujících, kteří vzhledem k pasivnějšímu přístupu žáků mnohdy současně s položenou otázkou tvořili i odpověď za pouhého jednoslovného doplňování žáky. V průběhu výuky respektovali vyučující individuální schopnosti žáků, jejich přístup byl vždy pozitivní a zohledňující.

Kvalita výuky odborných předmětů je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalitu vzdělávání hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování, na kterém se prostřednictvím předmětových komisí podíleli všichni pedagogičtí pracovníci, tvoří ucelený systém, časově rozdělený do čtyř etap: koncepce, střednědobý plán, roční a týdenní plány.

Koncepční záměry školy vycházejí z analýzy podmínek školy a z požadavků trhu práce daného regionu. Její prioritou je nejen udržet současnou nabídku učebních oborů, ale rozšířit ji o učební obor pekař - pekařka. V oblasti materiálně-technického zabezpečení výuky si škola stanovila přednostně vybavovat pracoviště odborného výcviku.

S koncepčními záměry byl seznámen zřizovatel i rodiče žáků školy, jednání probíhalo i mezi dalšími partnery, zejména představiteli města.

Střednědobý plán se zabývá podrobně personální politikou s cílem zajistit výuku kvalifikovanými učiteli a stabilizovat pedagogický sbor. Navrhuje postupné řešení s pětiletým výhledem.

Roční plány mají charakter harmonogramu činnosti jednotlivých vzdělávacích úseků s určením odpovědných pracovníků. Součástí ročních plánů byly i tematické plány. Předmětem kontroly byly tematické plány sledovaných předmětů a plán výchovného poradenství, který je vzhledem k velkému počtu žáků s vývojovými poruchami učení a charakteru tříd (11 tříd tvoří žáci ze

zvláštních škol) zpracován formálně, nedostatečně.

Týdenní plány řeší vesměs aktuální organizační a provozní záležitosti. Jsou zveřejňovány na nástěnce ve sborovně školy.

Ve škole jsou vyučovány obory v souladu s platným rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol. Škola nabízí žákům v souladu s učebním plánem i profilací žáka volitelné předměty. Zavedené kroužky rozvíjejí dovednosti žáků z oblasti počítačové techniky a pohybových aktivit.

Plánování je na průměrné úrovni.

Organizování

Zpracovaný organizační řád je základní závaznou normou, vydanou ředitelem školy. Zakotvuje postavení školy jako právního subjektu. Obsahuje principy a pravidla vnitřního řízení a další společná ustanovení, závazná pro všechny pracovníky a pro všechny vnitřní organizační jednotky. Škola zpracovala svůj vlastní pracovní řád, který nebyl předmětem kontroly ČŠI.

Statutárním orgánem je ředitel školy, jmenovaný do funkce ministrem zemědělství. Ředitel jmenoval své zástupce a stanovil pořadí jejich zastupování. Statutárním zástupcem ředitele je zástupce ředitele pro úsek praktického vyučování. Zastupuje ředitele v době jeho nepřítomnosti v plném rozsahu pravomocí a odpovědností.

Škola se člení na vnitřní organizační jednotky, v jejichž čele stojí zástupci ředitele školy:

- úsek teoretického vyučování
- úsek praktického vyučování
- úsek výchovy mimo vyučování
- úsek technickoekonomický

Poradními orgány vedení školy jsou předmětové komise a pedagogická rada. Zásadní otázky řízení školy konzultuje ředitel na poradách vedení, při svých rozhodnutích využívá podněty a připomínky státní správy a samosprávy.

Tok informací uvnitř školy i směrem k veřejnosti se uskutečňuje standardními postupy. Pozitivní je prezentace školy na veřejnosti prostřednictvím výstav žákovských prací, zejména u příležitosti vánočních svátků a dnes již tradičního školního plesu.

Školní řád obsahuje povinnosti i práva žáků, neobsahuje sdělení, týkající se zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je vedena.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů jsou velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním úkolům pedagogického i provozního charakteru je věnována pozornost na pravidelných poradách vedení školy. Problematika týkající se jednotlivých úseků je projednávána na poradách úseků. Běžné úkoly jsou řešeny s pracovníky osobně, vedení školy využívá kombinaci přímých a nepřímých nástrojů řízení s převahou přímého ukládání úkolů.

Na škole jsou vytvořeny dobré podmínky pro další vzdělávání pracovníků. V současné době studují tři učitelé vysokou školu, dva učitelé a čtyři mistři odborné výchovy si doplňují pedagogické vzdělání. Pedagogičtí pracovníci mají možnost zúčastňovat se různých vzdělávacích akcí podle své odbornosti.

Začínajícím učitelům bývá přidělován uvádějící učitel, který jim má poskytovat metodickou pomoc. S ohledem na dílčí potíže některých začínajících a nekvalifikovaných pedagogů se tato pomoc jeví jako formální. Vzhledem k absenci studia speciální pedagogiky u učitelů a MOV vyučujících v OU chybí jejich systematické vedení v této oblasti.

Hodnocení pedagogických pracovníků vychází z rámcově zpracovaných obecných kritérií, která z poloviny zahrnují základní pracovní povinnosti zaměstnanců dané zákoníkem práce. Hodnocení je prováděno vedoucími pracovníky školy jednou až dvakrát do roka v souvislosti s přiznáváním nenárokových složek platu.

Iniciativa pracovníků se projevuje v různých mimoškolních aktivitách pro žáky i pro veřejnost (profesní i sportovní soutěže, společenské akce, tradiční výstavy aj.).

Systém sebehodnocení školy v plném smyslu zaveden není. Dílčí zhodnocení školního roku je prováděno na závěrečné pedagogické radě. Netvoří součást výroční zprávy školy.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je v dílčích oblastech promyšlená a časově vyvážená. Zatím nezahrnuje celou organizační strukturu školy. Je realizovaná v rámci hospitací, formou kontrol pedagogické dokumentace, práce předmiotových komisí, provozu školy a jejího hospodaření. Záznamy o provedených kontrolách jsou projednávány s pracovníky a jsou z nich vyvozovány příslušné závěry.

Z hospitací jsou pořizovány zápisy a s pracovníky je prováděn následný rozbor hospitované hodiny. Kvalita hospitační činnosti ředitele a zástupců byla v průběhu inspekce na velmi dobré úrovni. Pohospitační pohovory se většinou zaměřovaly na stanovení výchovných a vzdělávacích cílů, jejich splnění, použité metody a formy práce, využití učebních pomůcek atd. Závěry z provedených hospitací prokázaly odpovídající náročnost, učitelé i MOV měli možnost se k hospitované hodině vyjádřit.

Ve škole pracuje sedm předmiotových komisí, jejich práce je v některých případech formální. Jejich kontrolu provádí zástupce ředitele pro teoretické vyučování. Zástupci vedení školy jsou členy těchto komisí.

Zástupce ředitele pro teoretické vyučování se zabývá činností výchovného poradce, jeho činnost namátkově kontroluje. Protidrogové prevenci je na škole věnována pozornost. Informace získané kontrolní činností jsou projednávány na poradách vedení.

Vlastní evaluační nástroje škola nemá, pro posouzení kvality práce pedagogů a znalostí žáků jí slouží pouze výsledky ze soutěží odborných dovedností všech vyučovaných oborů a olympiád českého jazyka a matematiky.

Nedostatky v kontrolní činnosti vedoucích pracovníků byly zjištěny namátkovou kontrolou tematických plánů (viz hodnocení kvality vzdělávání v OU) a ve vedení deníků evidence OV (viz odborný výcvik).

Kvalita kontrolních mechanismů má průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalitu řízení školy hodnotí ČŠI jako průměrnou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 492/99-21 ze dne 19. ledna 2000
- Učební dokumenty kontrolovaných učebních oborů
- Koncepce SOU a OU zemědělského Zábřeh na období 2000/2001, střednědobý plán, celoroční plán, týdenní plán 2. kalendářního týdne roku 2001
- Organizační řád čj. 7/99 z 5. listopadu 1999, vnitřní řád školy čj. 1284/1999, školní řád čj. 173/2000, rozvrh hodin na školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000
- Záznamy z pedagogických rad za školní rok 2000/2001 do data inspekce
- Plán kontrolní činnosti ředitele školy, plány kontrol a hospitací vedoucích pedagogických pracovníků, zápisy z kontrol a hospitací vedení školy za školní rok 2000/2001 do data inspekce
- Kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků
- Náplň činnosti výchovného poradce ve školním roce 2000/2001
- Tematické plány hospitovaných předmětů na školní rok 2000/2001
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků sledovaných předmětů
- Písemné práce z jazyka českého a literatury za školní rok 2000/2001 do data inspekce
- Třídní knihy na školní rok 2000/2001 tříd 1A, 1B, 1AB, 1D, 1E, 1K, 1DB, 2E, 2F, 2KA, 1TAP, 2TAP, 1SOT
- Deníky evidence OV na školní rok 1D/1, 1F/1, 2A/3, 2KB/3, 2KB/4, 2DB/4, 3A/3, 3F/2
- Směrnice ředitele SOU a OU Zábřeh č.18 - poskytování osobních ochranných pracovních prostředků čj. 169/2000
- Zásady pro vyplácení odměny za produktivní práci žáků v OV z 1. února 1999
- Zápisy z porad vedení školy, úseku teoretického vyučování a odborného výcviku za školní rok 2000/2001 do data inspekce
- Zápisy z pedagogických rad za školní rok 2000/2001 do data inspekce
- Zápisy z jednání předmětových komisí za školní rok 2000/2001 do data inspekce
- Evidence žáků s vývojovými poruchami

ZÁVĚR

Hodnocení podmínek a průběhu vzdělávání

- Výuka probíhá v souladu s platnými učebními dokumenty. Časové a obsahové rozvržení učiva sledovaných předmětů do jednotlivých ročníků je většinou dodržováno, dílčí nedostatky byly zjištěny u oboru 65-52-E/001 Kuchařské práce
- Materiální podmínky pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů, odborných předmětů a odborného výcviku jsou na velmi dobré úrovni.
- Část učitelů sledovaných předmětů a mistrů odborné výchovy nemá požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro SOU. Stanovené kvalifikační požadavky pro pedagogické

pracovníky vyučující v OU nesplňuje žádný pedagog.

- Škola svým vybavením a příkladnou výzdobou vytváří podnětné a motivující prostředí pro žáky i pedagogické pracovníky.
- Kvalita výuky sledovaných předmětů byla na velmi dobré úrovni, vynikající byla výuka některých hodin matematiky. Učitelé i MOV usilovali o důsledné zařazování názornosti do výuky. Ve většině sledovaných hodin byly střídány různé formy a metody práce, ojediněle byl zaznamenán individuální a diferencovaný přístup k žákům. Výjimkou byl odborný výcvik, kde MOV věnovali žákům individuální pozornost, což bylo pozitivní motivací pro povzbuzení jejich zájmu o vykonávané činnosti. Škola respektuje význam odborného výcviku v přípravě žáků na budoucí povolání.
- Ve všech sledovaných hodinách pedagogičtí pracovníci svým verbálním projevem a celkovým vystupováním napomáhali k vytváření atmosféry důvěry a vzájemného pochopení.

Kvalita výuky sledovaných předmětů je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

- Plánování tvoří ucelený systém plánů, které se vztahují ke všem oblastem života školy. Dílčí nedostatky byly zjištěny v oblasti plánování výchovného poradenství a zpracování některých tematických plánů.
- Organizační struktura je promyšlená, kompetence jsou jednoznačně vymezeny.
- Systém operativního řízení je vytvořen, rezervy jsou ve vedení začínajících a nekvalifikovaných pedagogů. Hodnocení pracovníků je prováděno pravidelně, kritéria jsou stanovena v obecné poloze a nemají motivační funkci.
- Kontrolní mechanismy nezahrnují celou organizační strukturu školy a postrádají provázanost systému. Rezervy jsou zejména v důslednosti kontroly tematických plánů, deníků evidence odborného výcviku a ve vedení pedagogické dokumentace.

Kvalita řízení je na průměrné úrovni.

Na základě provedené inspekce hodnotí ČŠI SOU a OU Zábřeh jako školu s pozitivy a negativy téměř v rovnováze.

Namátkovou kontrolou nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Dušan Deml	RNDr. Dušan Deml v.r.
Členové týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Mgr. Vojtěch Chromeček v.r.

RNDr. Vlastimila Kozelská

RNDr. Vlastimila Kozelská v.r.

Mgr. Dagmar Raisová

Mgr. Dagmar Raisová v.r.

V Šumperku dne 19. ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. února 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Ing. Pavel Kolčava

Ing. Pavel Kolčava v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
OÚ, referát školství, Šumperk	2001-02-19	135 068/01-11096
Zřizovatel Mze ČR	2001-02-19	135 070/01-11096

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly vzneseny.